

--

Konkurs Chemiczny
dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2023/2024

Etap szkolny

Drogi Uczniu!

Przed przystąpieniem do rozwiązywania zadań prosimy, żebyś zapoznał się z poniższymi wskazówkami:

1. Masz do rozwiązania **20 zadań**. Punktacja za każde z zadań podana jest przy jego numerze.
2. **Zadania od 1 do 10 to zadania zamknięte**. Każde zawiera **cztery odpowiedzi**, z których **tylko jedna jest poprawna**. Znajdź ją i zaznacz krzyżykiem.
3. W przypadku pomyłki błędną odpowiedź obwiedź kółkiem i zaznacz nową, poprawną. Jeżeli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna z nich nie będzie uznana.
4. **Zadania od 11 do 20 to zadania otwarte**. Odpowiedzi na te zadania udzielaj wyłącznie w arkuszu testu.
5. Za rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać łącznie **40 punktów**.
6. Uważnie czytaj wszystkie polecenia.
7. Zapisz wszystkie istotne etapy rozwiązania każdego zadania.
8. Pisz tylko długopisem/piórem; nie używaj ołówka, gumki ani korektora.
9. W czasie rozwiązywania zadań możesz używać linijki i prostego kalkulatora.
10. Do pomocy masz: układ okresowy, tabelę rozpuszczalności, szereg aktywności metali.
11. Po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi.
12. Czas rozwiązywania zadań: **60 minut**.

Powodzenia!

Zadania zamknięte

Zadanie 1. (0-1)

Wybierz odpowiedź, w której poprawnie przyporządkowano wzorom substancji chemicznych: Br_2 , CaO , N_2O_5 , NaCl rodzaj wiązania chemicznego, który łączy poszczególne atomy tych substancji.

	Br_2	CaO	N_2O_5	NaCl
A.	kowalencyjne	kowalencyjne	jonowe	jonowe
B.	kowalencyjne	jonowe	kowalencyjne	jonowe
C.	jonowe	kowalencyjne	kowalencyjne	jonowe
D.	kowalencyjne	jonowe	kowalencyjne	kowalencyjne

Zadanie 2. (0-1)

Dane są atomy pierwiastków o liczbach atomowych

$$Z_1 = 20, Z_2 = 33, Z_3 = 13, Z_4 = 35, Z_5 = 15.$$

Które z nich posiadają taką samą liczbę elektronów walencyjnych?

- A. Z_1 i Z_3 .
- B. Z_2 i Z_4 .
- C. Z_3 i Z_5 .
- D. Z_2 i Z_5 .

Zadanie 3. (0-1)

Pewien wieloskładnikowy gaz zawiera: CO_2 , O_2 , CO , H_2 , Ar , H_2O (para wodna). Wybierz poprawnie dobrany zestaw gazów niepalnych.

- A. CO , H_2 , H_2O (para wodna).
- B. CO_2 , O_2 , Ar .
- C. CO_2 , H_2 , Ar .
- D. CO , H_2 , O_2 .

Zadanie 4. (0-1)

Do probówki z wodą wapienną wdmuchiowano powietrze z płuc. Zaobserwowano zmętnienie, a następnie powstawanie białego osadu. Gazem wykrytym w wydychanym powietrzu jest:

- A. O_2 .
- B. N_2 .
- C. CO_2 .
- D. CO .

Zadanie 5. (0-1)

Do jakiego typu roztworu zaliczamy podane niżej mieszaniny

I.	Woda + sól kuchenna	IV.	Woda + sok
II.	Roztwór wodny białka kurzego	V.	Mgła
III.	Alkohol + ziemia	VI.	Benzyna + pył cynkowy

	Roztwory właściwe	Układy koloidalne	Zawiesiny
A.	I, II	III, IV	V, VI
B.	I, III	II, VI	IV, V
C.	I, IV	II, V	III, VI
D.	IV, V	II, III	I, VI

Zadanie 6. (0-1)

Alchemicy dążyli do przemiany rtęci w złoto w wyniku reakcji chemicznych. Dzisiaj wiemy, że w przemianach chemicznych jest to niemożliwe, ale w wyniku przemian jądrowych już tak. Każdy atom składa się bowiem z takich samych cząstek: protonów, neutronów, elektronów i teoretycznie można je różnie konfigurować tworząc dowolny atom. **Prawidłowa liczba neutronów zawartych w najczęściej występującym izotopie rtęci $^{201}_{80}\text{Hg}$ to:**

- A. 121.
- B. 201.
- C. 80.
- D. 281.

Zadanie 7. (0-1)

Izotopy są to atomy tego samego pierwiastka które:

- A. różnią się liczbą elektronów.
- B. mają taki sam skład jądra atomowego.
- C. różnią się liczbą protonów w jądrze atomowym.
- D. różnią się liczbą neutronów w jądrze atomowym.

Zadanie 8. (0-1)

W reakcji przedstawionej uproszczonym schematem:

w temperaturze pokojowej mogą brać udział metale:

- A. bar i miedź.
- B. wapń i glin.
- C. wapń i lit.
- D. sód i cynk.

Zadanie 9. (0-1)

Najbardziej nietrwałym spośród wymienionych poniżej kwasów jest

- A. kwas azotowy(V).
- B. kwas siarkowy(IV).
- C. kwas siarkowy(VI).
- D. kwas chlorowodorowy.

Zadanie 10. (0-1)

Zjawisko powolnego opadania na dno naczynia cząstek w zawieszynie nazywamy

- A. destylacją.
- B. dekantacją.
- C. filtracją.
- D. sedymentacją.

BRUDNOPIS do zadań zamkniętych (nie podlega ocenie)

Zadania otwarte

Informacja do zadań 11.1 – 11.3

Poniższa tabela przedstawia fragment układu okresowego. Wybrane pierwiastki kryją się pod literami X, Y, Z.

Grupa \ Okres	1	2	13	14	15	16	17	18
2	X				Y			
3							Z	

Zadanie 11.1. (0-1)

Podaj liczbę elektronów walencyjnych wybranych pierwiastków.

X - .....

Y - .....

Z - .....

Zadanie 11.2. (0-1)

Napisz wzory sumaryczne tlenków pierwiastków Y i Z o najwyższej wartościowości.

Tlenek pierwiastka Y: .....

Tlenek pierwiastka Z: .....

Zadanie 11.3 (0-1)

Zapisz wzór chemiczny związku składającego się z pierwiastków X i Z. Jaki rodzaj wiązania występuje w cząsteczce tego związku.

Wzór chemiczny związku: ..... Rodzaj wiązania: .....

Zadanie 12. (0-3)

Uczniowie przeprowadzili doświadczenia opisane w tabeli. **Uzupełnij tabelę, wpisując, co zaobserwowali uczniowie podczas przeprowadzonych doświadczeń.**

Lp.	Przeprowadzone doświadczenie	Obserwacje
1.	Do roztworu wodnego kwasu chlorowodorowego wsypano węgiel wapnia.	
2.	Do roztworu wodnego chlorku miedzi(II) dodano roztwór wodorotlenku sodu.	
3.	Do wody z dodatkiem oranżu metylowego wprowadzono tlenek fosforu(V).	

Zadanie 13. (0-5)

Zapisz równania reakcji (w formie cząsteczkowej) opisane poniżej.

I. Reakcja sodu z wodą

.....

II. Reakcja tlenku siarki(IV) z wodą

.....

III. Reakcja kwasu siarkowego(VI) z zasadą potasową

.....

IV. Reakcja wodoru z chlorem

.....

V. Reakcja termicznego rozkładu węglanu wapnia

.....

Zadanie 14. (0-3)

Do 140 gramów roztworu siarczku potasu o stężeniu 15 % dodano 1,5 grama stałego K_2S .
Oblicz stężenie procentowe powstałego roztworu. Wynik podaj z dokładnością do jednego miejsca po przecinku.

Obliczenia:

Odpowiedź:.....

Zadanie 15. (0-1)

Oceń poprawność poniższych zdań. Zakreśl literę P jeśli uznasz, że zdanie jest prawdziwe, lub literę F – jeśli zdanie jest fałszywe.

Pierwiastek chemiczny to zbiór atomów o danej liczbie masowej.	P	F
Atom jest elektrycznie obojętny.	P	F
Neutrony wchodzą w skład jądra atomowego.	P	F

Zadanie 16. (0-2)

Reakcję otrzymywania kwasu siarkowego(VI) przedstawia równanie chemiczne:

Oblicz, ile gramów tlenku siarki(VI) uległo reakcji, jeśli otrzymano 32 gramy kwasu siarkowego(VI). Wynik podaj z dokładnością do jednego miejsca po przecinku.

Obliczenia:

Odpowiedź: .....

Zadanie 17. (0-3)

Określ liczbę elektronów uwspólnionych przez atomy w cząsteczkach substancji o następujących wzorach:

Cząsteczki substancji	Liczba elektronów uwspólnionych przez atomy
Cl_2	
N_2	
H_2O	

Zadanie 18 (0-4)

Napisz nazwy systematyczne następujących soli.

Wzór sumaryczny	Nazwa systematyczna
$\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$	
FePO_4	
PbS	
$\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3$	
CaCl_2	

Zadanie 19. (0-3)

Przyporządkuj każdą z poniższych substancji do odpowiedniej rubryki tabeli, opisującej odczyn każdej z nich.

- I. Sok z cytryny.
- II. Woda do żelazka (destylowana).
- III. Sok żołądkowy.
- IV. Mydło w kostce (w roztworze tego mydła uniwersalny papierek wskaźnikowy barwi się na kolor niebiesko-zielony).
- V. Sok z kwaśnych jabłek.
- VI. Środek do udrożniania rur kanalizacyjnych (zawiera stały wodorotlenek sodu).

Odczyn kwasowy	Odczyn obojętny	Odczyn zasadowy

Zadanie 20. (0-3)

Poniżej przedstawiono sześć równań reakcji chemicznych:

- I. $2\text{Ca} + \text{O}_2 \rightarrow 2\text{CaO}$
- II. $2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{H}_2 + \text{O}_2$
- III. $\text{H}_2\text{SO}_3 \rightarrow \text{H}_2\text{O} + \text{SO}_2$
- IV. $\text{Zn} + 2\text{HCl} \rightarrow \text{ZnCl}_2 + \text{H}_2$
- V. $\text{H}_2 + \text{S} \rightarrow \text{H}_2\text{S}$
- VI. $\text{CO}_2 + 2\text{Mg} \rightarrow \text{C} + 2\text{MgO}$

Podziel podane równania reakcji (I–VI) na reakcje syntezy, reakcje analizy i reakcje wymiany.

Reakcje syntezy	Reakcje analizy	Reakcje wymiany

Wypełnia Szkolna Komisja Konkursowa	
Suma uzyskanych punktów:	..... Podpis nauczyciela oceniającego (imię i nazwisko)

BRUDNOPIS do zadań otwartych (nie podlega ocenie)